

HAT-TRALPA

SETMANARI SATIRICH

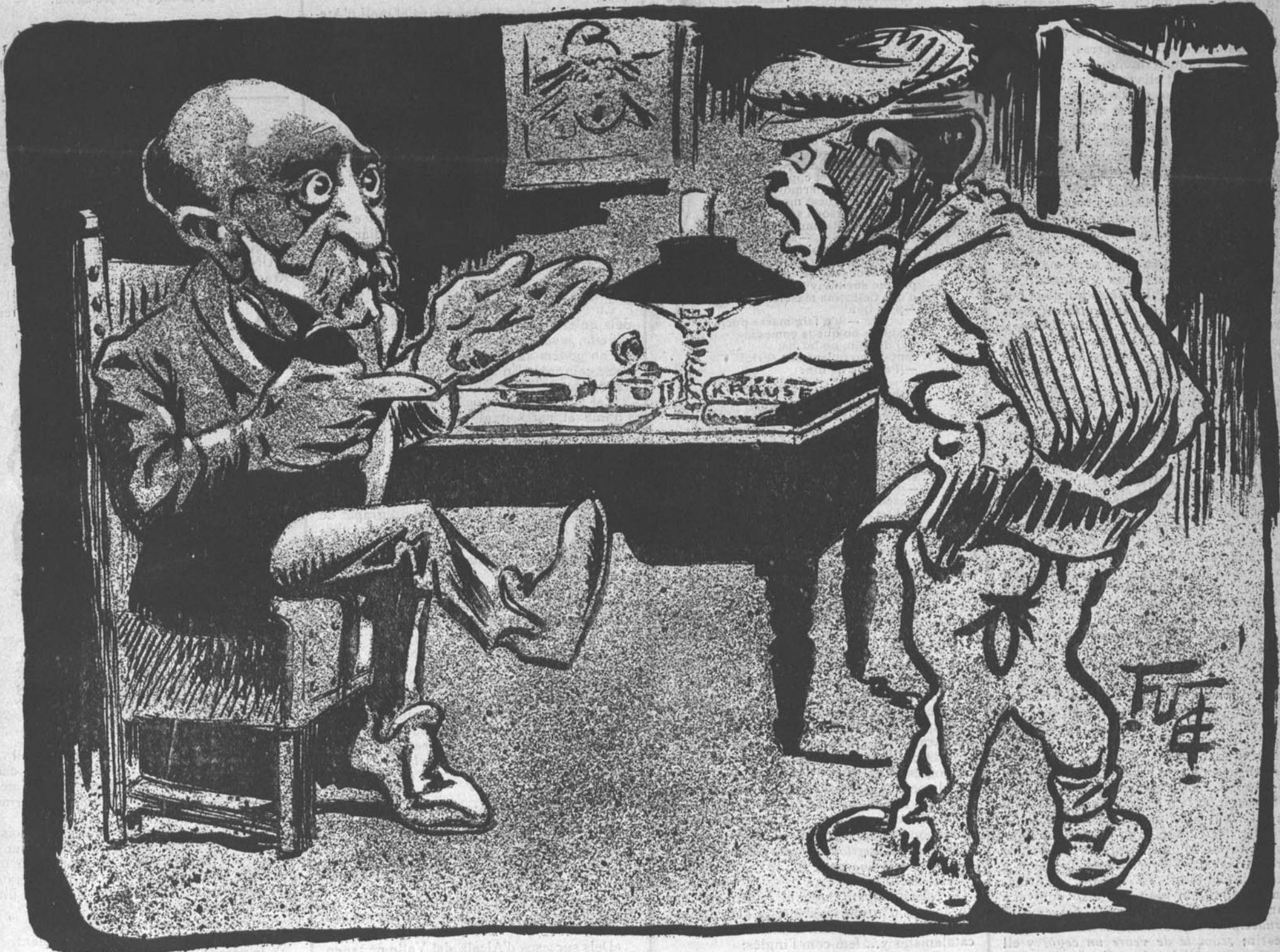
No l'equivoqueu ab el d'enfronte * Mudarà'l petadó cada setmana

DIPUTACIÓ, 295

SURT ELS DISSAPTES

El militarisme de'n Salmerón

— Escolti, señor Salmerón: ¿Quina falta ens fa el tenir bon exèrcit y molta Guardia-Civil, com vosté demanava l'altre dia al Congrés?

— «Pues muy sencillo. Sin buen ejército y mucha Guardia-Civil ¿cómo íbamos á darles leña, á los republicanos, el dia que se instaure la República en España?»

Vetaquit qu'aquesta xerrameca podria ser molt llarga, perque d'assumptos d'actualitat no'n faltan y á mi'm sobran las ganas de ferla petar, prò á la quènta alló de que *por mucho pan nunca mal año*, dels castillans, no deu resar ab las cròniques que tant se resen ten per carta de més com per carta de man co, que diu en *Xeixa-Moixa*. Perque quan se tenen molts teclas per tocar, á un li passa lo que al avi Pau, que sabia molts quèntos, prò que quan li deyan que os en contés un, s'estava tres quarts mirant las teranyinas del sostre y al últim acabava per dirvos que de tants qu'en sabia no s'en recordava de cap. Prò com que á mi aquesta escusa no'm valdria y per obligació tinch de parlar una esto neta, haig de fer memorias dels quèntos que sé y contarne alguns. Els liberals (ja deuen saber qui son aquests senyors) es van trobar sense quefe, y es molt natural qu'es preocupessin de buscarne un á corre-cuya, si no volian veures condempnats á dejuni perpetuu. Y ara dirán vostés: Bé, y qué hi té que veure ab el dejuni dels liberals el seu quefe? Molt, com que'l quefe del partit es el cuynier major, y las cuynas del Estat estan reglamentadas de manera qu'ils cuyners major sols se mudan ab la condició de portarse tot el fato de segons cuyners y pinxes, vetaquit la febre d'aquests pela-patatas pera trobar un bon cuynier qu'els hi fes de general y fos capás d'entrar al assalt de l'olla del pres supost del Estat. Com veuen vostés, els móvils qu'els impulsavan á buscar quefe no podian ser més enlayrats. Es tractava del duro garbanzo, que dur y tot, es un gran plat á Madrit, ó l'únic plat de Madrit, si hem de parlar ab propietat. Y lo extrany, pera qui no conegui la carpanta dels pela-patatas politichs d'aquellas terras, siguin liberals ó conservadors, monárquichs ó republicans, es que, sent ells tan patriotas y tractantse d'una qüestió de tanta importància pera la seva patria (ab lletra minúscula y señalant al ventre), no's posessin desseguida d'acort pera designar al cuynier major. Perque ha succehit que, lluny d'això, després d'uns quants mesos de fer els papus, l'altre dia es van reunir al Senat pera designar quefe y van arribar á las mans com uns perfectes ganapias. Y com sempre, ha resultat, que al cap d'avall, qui pagará els plats tren cats serà la mestressa, aquesta desgraciada Espanya que no guanya prou pera mantenir la golasferia de sos servidors y encara li roban tot lo que poden. El diari ho deya ben pel clar: «que ademas del partido liberal democrático que dirigirà el señor Montero Ríos, se formará otro de unión liberal con los elementos que siguen al señor Villaverde, Moret y Romero Robledo.» ¿Qué tal? Ja tenim una unión liberal y un liberal democrático. Total: qu'anavam per un quefe y n'han surtit dos. Ja veuen si la mestressa té de fer l'ull viu. Pobreta tan delicada qu'està y justament ara qu'aném de cara al hivern y que tindrà prou feyna á arroparse bé sino vol agafar una calipandria y entregar l'ànima á Deul. Y á propòsit d'ànima espanyola. Ja ha sortit aquell setmanari, *Alma Española*, á qui un company bromista el califica d'ànima de canti... y baili flamenco. Es molt salau. Per capsala la bandera roja y gualda; ja poden contar com es lo que seguix á la capsala, complertament rojo y gualdo també. Hi han una colecció d'autographs que fan fredat. Pensin que son escrits contestant á n'aquesta pregunta: *¿A su juicio, dónde está el porvenir y cuál debe ser la base del engrandecimiento de España?* En Salmerón dona la resposta en cinch paraus, diu: *La instauración de la República*, y es queda tot descansat. Es coneix que don Nicolás ja està convensut de que la réplica no té volta de full quan no s'ha pres la molestia de dir el per qué. Fa com si li preguntessin: *¿Qué medicamento es el mejor para curar la tos? Las pastillas del doctor Andreu.* Es cosa probada y no s'ha de dir res més. En Salmerón encara està al 73, ó sigui als llims. L'Ortega Munilla ens vol fer llegir á tots y no diu quins espanyols escriurian lo qu'els restants tindrian de llegir. En Navarro-Reverter està lacónich y expressiu. Contesta: *El trabajo, y firma.* Qu'em perdoni don Juan, prò això equivalá á deixar sentat qu'Espanya no té porvenir ni engrandecimiento possibles. Es com si li preguntessin: *¿Com té de veure un cego?* y ell contestés, *curantli la vista.* Conformes, prò pot curárseli la vista á un cego?... pues veley. Un almirante de la armada diu que'l per vindre d'Espanya està en tenir molta marina de guerra; y es comprén; un fabricant d'elàstichs també respondria que'l pervindre con-

sisteix en que tothom porti elàstichs. Que filan prim aquests marins. Prò nosaltres hi filém més qu'ell. El pare Celpena y al Bisbe de Sión veuen el pervindre en la caritat cristiana. Tenen rahó; en la caritat cristiana de las demés potencias, qu'ens deixan viure quan podrian venir aquí y treurens de casa. En López Dominguez y l'Eduardo Dato, també estan acertadissims... tocán el violón... Y ara, en honor á la vritat y á la justicia, sem constar que una dona, senyors, una dona, tot y quedantse á mitja resposta, ha superat en coneixement de la realitat á tantas eminències. La senyora Pardo Bazán diu: «En la instrucción entera y general, extendida á todas las clases y sin diferencia entre los dos sexos.» S'hi hagües afegit: y en el reconeiximiento de las nacionalides que integran el Estado español, mediante la concesión á cada una de ellas de la autonomía política y administrativa, jo ho firmaria y tots els espanyols que tenen senti comù també. Y perdonin la inmodestia.

CARRETER XERRERAIRE.

"Lances de honor"

EL DESAFÍO ENTRE EN VILLAVERDE Y EN SALMERÓN

—Tant mateix s'han de matar?
—Quin dubte hi cap; sí, senyors.
Va haverhi paraus grossas, insults qu'affectan l'honor; què's creya donchs? que las cosas no tenen reparació?
Sí, senyor; per xó hi há reglas:
vosté m'insulta, donchs jo lluny de darli quatre natas, li envío un tronch de senyors que s'en diu padrins, convenen l' hora, l'arma, el metje, el lloch y al sent demà, es va al terreno, es balla'l ball de bastons ab dos espasas ó sabres ó ab pistolas ó ab garrots y quan els amics comprenen qu'alló ja s'allargat prou, intervenen, els separan, es donan las mans tothom y's fa un diná de Vallvidrera, ó al Suis, ó bé al Colón, per celebrar que no s'haig vessat sanch de cap dels dos; s'extén un acta en que consta que á vosté l'hi insultat jo, que vosté m'ha dit *cul d'olla*, jo l'hi he dit *berro y couchon*, em cambiat un *par de balas*, em espantat als coloms y ens em entornat á casa portant més netet l'honor que les cartas d'en Lacandro ó la cara d'en Junoy.
—Y vol dir que aquesta historia es la que entre en Salmerón y don Raymundo ha d'haverhi?
—No ho dupti pas, sí, senyor.
—Es que aquest cop ha estat grava.
—Encara que mármol fos passaria d'aquest modo.
—Es una persona seria.
—¿Qui? ¿En Raymundo?
—En Salmerón.
—Vaja home, no'm fassi riure; ¿de qu'en diu serio? ¿D'un hom que s'aconsola á fe esquena porque surin vividores, d'una Celestina mascle?...
—Per Deul!
—Si'n faig massa poch.
—Tant de bo que la comedia del desafío, no vos;
tant de bo qu'anés de serio!
—Per qué ho diu?
—Cregui qu'això fora una sort per Espanya; em sento inhumà. La mort que m'esgarrifa y m'espanta, sent per ells no'm fa pas por; tant de bo que anés de serio.
Ojalá anés de debò,
quin mort ens treyam de sobre si d'això en surtia un mort!
—Un mort? Home, m'esgarrifo d'escutarli semblants mots.
—Es á dir que li plauria qu'en moris un?
—Un? Tots dos.

Q. K.

Leppoux:

T'hem de contar un quènto.

Una vegada, un anglès va entrar á la pescateria; al ser dintre, li van fer goig unes llagostas y s'en va fer pesar una tersa; quan la tingüe pesada, l'home va creures que li havian quitat pes y ab tal motiu se va enredar de paraus ab la pescatera; esdevingueren insults per part d'aquesta; insults, qu'el nostre anglès va escoltar ab tota la flema de que pot disposar un fill de la rossa Albion.

Quan la pescatera es va haver desfogat, l'anglès li va preguntar si ja estava llesa y al respondreli aquesta que si, l'home digué:

—Pues oslé ser todo eso que haverme dicho á mi, y á más una gran p....a.

Meno!

Nosaltres vam llegir el pudrimané que en forma d'article vas airejar l'altre dia á *La Publicidad*, insultant á catalanistas y á no catalanistas y... sem com l'anglès:

—Osté ser todo aquello que haveremos dicho á más un grandísimo m....o.

—Ah! Y enterat el xarrich que tenim á la Redacció pera dur las quartillas á la imprenta, de que, en vista de que vols fer el valent, nosaltres t'anavan á convidar á visi-

tarnos, ens ha pregat que no'n prenguessim aquesta molestia, perque ell se sent capás d'omplir la cara de bofetadas si no més t'atreveixis á dirla *cul d'olla*.

Yare't deixarém de conte com si fossis un genero averiat, t'estendré la papeleta de defunció y per nosaltres quedas enterrat en el panteón del olvido involuntario.

EL NOSTRE CARRETER

Amenitats

De *O Seculo* (periódich portugués) del 11 d'Agost de 1903:

COM MIL LLAMPSI

Un espanyol de pas per Lisboa, mentres hi estava fondejada la escuadra americana, l'anava á veure á la platja de San Martinho y desde Atero li dirigia unas miradas terribles.

Una d'aquestes tardes arrivá al moll d'Atero y mirá. La esquadra ja s'en havia anat.

—Això es lo que t'ha valgut,—exclamá ell en la seva llengua:—«si suls trigas una hora á anarten, te comeria de un trago».

Ball de bastons

El diumenge passat se varen celebrar dos mítines.

Y tots dos varen ser suspesos.

Aquests republicans y anarquistas es coneix qu'e's passan el curs sense estudiar.

Y es clar, venen els delegats y els hi donen carbassa.

**

En Nicolás Salmerón y Krausse es també dels qu'estan convensuts de que, sense mucho ejercito, mucha marina y mucha Guardia Civil no podém anar en lloch.

Se comprén. En això es en lo únic qu'el veyem práctic.

Tot aquest ejercito, marina y Guardia Civil l'home el necessitará pera tenir quiets als republicans avuy per demà que puji la República.

Ja veuen si don Nicolás las veu venir.

**

El Congrés de Madrit fa ja un grapat de dias que funciona y no s'ha presentat ni discutit ni un sol projecte de Lley que indiqui voluntat de fer quelcom en benefici d'aquesta pobra Espanya.

De manera que si la regeneració ns té de venir de la cámara baja, ja podém agafar un balans y ferri petá un son.

Y qui dias passa anys empeny.

Y á este paso la vida es un soplo.

¡Ah! y els catalans, que tenim per perdre. entretenintnos discutint si'l jefe del Estat te de dur corona ó gorro frigi.

Es alló de *Los dos conejos* entenen?

Sols que en aquest cas las potencias faran de galgos y podencos y dirán per tot te deixo.

Y Finis Hispaniae, que dijo el otro.

**

Capitol de barbaritats:

Mostruari recullit en el mítinq republicà sospers el diumenge passat:

«Ab la sang de tots els frares y monjas d'Espanya no ni ha prou pera venjar á las victimas de Santander».

«No s'ha d'acudir als poders públichs á demandar justicia, sinó que se l'ha de fer cascú.

«Dels successos d'Alcalá del Valle ne tenen la culpa els capitalistas y el capellans».

«Se necessitan moltes guillotinas pera fer rodar molts caps».

Tot això á principis del sige XX y dit per ciutadans que enarboran la bandera de la «Libertad, Igualdad y FRATERNIDAD».

Y si hi há algú que, en vista de lo transcrit, cregui que ab aqueus republicans, la república ha de salvar á Espanya, qu'alsi'l dit que li recomanarém la clínica d'en Barrquer.

**

Los publicitaris han inaugurat una secció de bellesas masclo-republicanas, comensant el concurs ab l'exhibició, desde'l balcó de «La Perdida» (aqueu balcó ahont tants de sons hi feu el pobre Doyz) del retrato del gran y asiàtic regidor, l'eximi orador en Eusebi Corominas.

Devant d'aquell busto mut, seriós y impenetrable, hi vegem moltes persones que badaban; altres, però, més llestas, passaban de llarch tapantse las orellas, boy dihen: *sembla que parla*. Fins certas donas s'atreven á plantarli cara, convensudas de que tenian dret á ferho, malgrat se tracti d'un home casat pe'l civil y per l'Iglésia. Per algo es avensat don Eusebi y partidari del amor lliure... (de a quilo.)

Si posan á votació l'hermosura dels publicitaris crech que'n Corominas tindrà un gran partit; descontant, naturalment, lo que li prengui en Junoy, que es un gitano molt salat.

Dihém això, per quant avuy, després d'haver renyit ab en Vallés y Ribot (*vulgo* Pau ó Peret com vulguin) no crech pas que l'expossin el retrato d'aquest ex-tribuno. Si ho fessin jadéu Corominas!

Perque en Vallés n'es molt de maco y com no sigui'l seu barber, ningú ho diria que va tot tonyit. Per fora, s'en tén; que, per dintre, tothom ho sab: ni'l sutje.

Leppouxianas

Si com ha dit varias voltas es robo la propietat, voldria senyor *Lacandro* tingués l'amabilitat (si per cas no es molestarlo), de dirme lo que serán els futuros propietaris de la Caza que are us fan.

Li fan tanta po'ls tricornis que temo, per més que diu, que á na vosté no l'enterrin pel civil.

V. CALDES ARUS

Un somni

Els portuguésos ja'n han pres el número y després, no contents ab això, ens prenen el pel qu'e's pitjor; es á dir, els hi prenen el pel á n'els de Madrit.

Véase la muestra:

Del *O Seculo* del 25 d'Agost de 1903:
UN SOMNI.—El castellá don Pepe de Aragón, Picos de Alicante y Talavera de la Reina, es va ficar ab tot sossego en el seu còmodo llit, situat en un quarto del tercer pis de la calle de Fuencarral, á Madrit.

Un terratrèmol havia ocorregut aquell vespre y don Pepe y Talavera de la Reina encaire estava impresionadissim per el fenòmeno sismich que l'havia fet tremolar per primer cop en sa vida.

Es cert, deya ell á sos amichs, que sols la terra podia fer tremolar á un valent com jo!

Com encare estava impresionat tingué una pesadilla. Va-somniar que un nou terratrèmol feia trontollar la terra. Saltà del llit y picant de peus ab forsa crida.

—Prou d'aquest soroll!
La terra malgrat això segui tremolant.
Y la pesadilla seguia.

Don Pepe vegé, que de prompte, la Espanya era engollida terra endins; primer desapareixen els Pirineus, després las Vascongadas, desseguida Asturias, Castella la Vella, Andalucia, Lleó, Extremadura, tot, des de la frontera francesa fins a Portugal.

Per fi va desferse també Madrid y sols s'estava don Pepe Talavera de la Reina empinat sobre un turó voltat d'ayga per tots costats.

Y el terratrèmol parà.

Don Pepe Talavera de la Reina, assombrat en lo seu islot, se plaga de brassos, y pensà si seria útil o no lo conqueristar Portugal en aquella oportunitat.

Allavoras una veu li va cridar desde Lisboa, condolgut de la situació del pobre castellà:

—Te proposém la unió ibèrica.

Don Pepe va arrugar las cellas y respongué:

—Accepto... ab una condició.

—Quina?

—Que la capital ha de ser a Espanya. (Madrid).

—A Espanya?

—Y l'exèrcit, ha d'ésser espanyol.

—L'exèrcit?

—Y tots els empleats públichs espanyols.

—Els empleats?

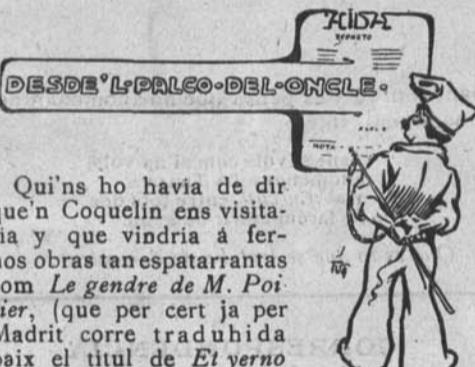
—Y els toros espanyols.

—Els toros? Pro si el teu pays está reduït a un trosset de terra!

—Si, pero ya crecerá porque es español!

Viva Espana!

Y comensà a cantar la marcha de Cádiz.

Qui'ns ho havia de dir que'n Coquelin ens visitaria y que vindria a fer nos obres tan espantarrantas com *Le gendre de M. Poirier*, (que per cert ja per Madrid corre traduhida baix el titul de *Et yerno del Sr. Manzano*) que no deuen vostès confondre ab l'ex-gobernador, perque son pomas d'un altre pomé aquestas) com *Cyrano* y com *Thermidor!* Vaja que si'ns ho haguessin dit, no ho hauriam cregut. Lo que si hauriam cregut es, si després ens ho haguessin dit, que no hi havia anat ningú, cosa que no ha succehit, precisament perque era d'esperar. ¡Aquesta terra dona cada chasco! Y sino que ho digui en Vallés y Barrot, que encare que estigui avesat a rebrels a tota arreu, no per això ha de trobar els d'aquí, *tortas y pan pintado*.

El primer dia de Coquelin si que hi hagué poca gent perque la de casa, entre veure un gendre y un engendro, va triar per l'engendro perque era d'en Goethe, y en Maragall hi feya de llevadora modernista. Y clar está, tothom, menos l'Urrecha, s'en va anar cap al Intim, quinas intimitats cada dia son més públicas perque es major el públich que hi assisteix.

Va ser la XIV sessió del Teatre Intim, potser la més interessant de totes. En ella, en Gual va estar com sempre afortunat en la presentació escénica, Goethe va prometre que aniria molt lluny y en Maragall va demostrar ensembs que era lo que s'en diu un poeta, que havia sufert una gran equivocació.

«Que cóm va anar la cosa?... Jo'ls hi expliqué. Velsiaqui que després que en Vilaregut (que's un xicot molt guapo y que llegeix molt bé) va haver llegit quatre paraulas d'en Maragall, que venian a ser com una mena de crit de *Señores, no empujar!* corregueren la cortina, la tornaren a corre, a descorre, y a corre, total tres vegadas, per altres tres quadros, y la gent va agafar una sed tal que tothom filà cap al café per refrescar la gola. En el café les taules estaven plenes de servei, però no hi havia cap cullereta... (per què les havian amagades?) per què hi havia en el teatre tota l'aristocracia? ¡Home!

De pressas no'n demanin; pressas que afegidàs a una combinació de llums blanques y vermellas que ningú va acabar d'entendre, y a un timbre d'avis que may ho feu a punt,

promogué un soroll tal durant els tres primers quadros, que ningú va tenir temps d'adonarsen de la seva monotonía, lo que afegit al seu torso a la firma d'en Maragall va demostrar la cultura del nostre públich que no seu cap manifestació de desagrado. Si en lloc d'en Maragall arriba a ésser un Miragallina, no es mal escàndol el que s'arma, y adiós demostració de cultura!

Al quart quadro, la cosa s'anà escalfant y al septim l'entusiasme fou indescriptible, y en veritat que ell sol valia per tota la sessió. Fou una verdadera manifestació artística. La decoració, l'Orfeó, en Maixuach, la Ferrer, en Goethe y en Maragall, tots estigueren a l'altura.

Deixant la tralla a un recò, y cargolantni un... donchs, si, senyor Maragall, sembla mentida que vosté que te talent, no s'en hagi recordat de que certas coses ó no's tocan ó si posa la mà de ferm. Si vosté en comptes de vestir a la moderna els personatges que ja en Goethe feu d'una època anterior a ell, pera poguerlos fer moure entorn del seu pùblich (el d'en Goethe) més, naturalment, al costat de lo maravellós, y en comptes de respectar tan noblement l'original lo que va produuir aquellas escenes tan còmicas d'un húsar que va a la saga de galesas turcas, y d'un desafio a sabre y estoix entre un senyor de jaqué y un defensor de la patria, vosté s'hagués dit: Vaja aquí estich jo, que president del Ateneu y tot, vaig a demostrar que tinch el criteri ben posat, y en lloc d'aquell capitán de barco que sembla tirar per pintor, ens hagués presentat un corromput (verdader y únic *dimoni* possible avuy dia) y ens l'hagués fet coneixer sense remetrens a l'òpera pera trovarli la fe de baptisme; y en lloc de la Gurich, que unes vegadas s'assemlaba a vosté y altres a la Gurich de Fuentes que anava a interveiar una modista pera ferse un quento, ens hagués presentat a l'home assedejat de vida, y etc., etc., i quina obra més maca que hauria fet!

Encare hi es a temps a ferla aquesta obra en la que hi podria deixar casi tot lo tradudit per vosté de manera tan hermosa com de vosté era d'esperar. Això si, si pot ser, per la meva honra de carreter que no haixa mai cap criatura li demano, fassim el favor de treure aquell—de repenta—si la mare's presenta, perque fa posar la pell de gallina y no fa gayre Maragall. Y sinó vol fer la obra vesteixi els personatges tal com van neixer, que tot hi guanyaria.

Dels escenògrafs, tots, especialment l'Alarma, menys el de la última decoració que no anava en lloc.

Dels comediants, la Sra. Ferrer genial, y acreedora també als cinch de la dolsa. Vaja, ja veig que a aquest pas hauré de mirar de tenir una mica de sort en el *Chic-Chic*

XEIXA MOIXA
Ordinari

Concursos de LA TRALLA

Certamen literari-gastronòmic

Primerament, hem de fer constar que no's tracta d'un certamen de *boquilla* com el que feiem en lo primer número d'aquest setmanari. Asegurém ab tota formalitat, y si es precís jurim, qu'ls premis que oferim serán donats religiosament als quins ne siguin guanyadors: y podrem ferho aixíss perque are no's tracta d'anar a comprar novelas de l'Oller à can Llopis.

Nosaltres, considerant qu'ls escriptors y dibuixants, siguin professionals ó aficionats, els objectes d'art no poden ménjars'ls perque no alimentan, ni treuren cap profit, a menos que s'els empenyin, y això sempre's lletx, hem decidit oferir premis en especie, vianda del temps qu'alegra la vista; recrea'l paladar y escala'l pàstor.

Això, donchs, olerim:

1.er Un parell de capons, una barra de turró y una ampolla de Champagne, al autor de la millor semblansa de S. M. Alexandre I, Emperador del Paralelo, en vers y que no tingui més de trenta estrofes.

Dos accésits, consistents en una ampolla de Champagne català cada un.

2.on Dos capons al autor del més graciós epígrama. Assumpto lliure.

Dos accésits consistents en una ampolla de moscatell, cada un.

3.er Un pollastre al que contesti mellor, en prosa, a n'questa pregunta: Qu'és MADRID? La resposta no ha de tenir més d'una quartila de regalar mida.

Dos accésits, consistents en una ampolla de vi dols, cada un.

CONDICIONS DEL CONCURS

- 1.º S'admetran treballs hasta el dia 9 de Desembre.
  - 2.º Se publicaran tots los premiats en lo número Calendari.
  - 3.º No's tornaran els originals no premiats.
  - 4.º Els treballs deurán venir ab un lema y una tarjeta de son autor, tancada dintre un altre sobre que porti escrit lo mateix lema qu'el original.
  - 5.º Formarà el jurat calificador la redacció de LA TRALLA.
  - 6.º Els premis serán otorgats als quins ne siguin guanyadors el dia 10 de Desembre, ó seguí'l mateix que's publicarà el número Calendari ab el resultat del Certamen.
- Y are. Salut y inspiració.

LA TRALLA

COMPOSICIONS REBUDAS HASTA EL DÍA 18.—
1. ¿Hasta quant abusaran a Madrid de la nostra paciencia? ¿Quosque tandem?... — 2. Feulíus nus a la qua. — 3. Hostes vinguieren... — 4. Pels politichs Xauxa, etc. — 5. Una bona dentadura.

El carro per... las comarcas

PALAMÓS

El cacich Montaner (que es el que deixa diners a n'en Roure, perque pugui ésser senador, ja que en Roure no'n té cap, haventlos perdut tots en jochs y vicis) demana quart y ajuda al Ponci de Girona, per el dia de las eleccions. ¿Creuhen vos'ts que s'hi temia una revolució? Donchs creuhen malament. Lo qu'han de creure perque va succeir es que'l Gobernador de Girona va enviar a n'en Montaner un funeral de civils. Y apoyats en ells, en Montaner y'ls seus miserables capatassos obligaren a'ls trevalladors a votar ab las candidaturas senyaladas. Semblant infamia é infracció de la ley no'n sorprén, perque som a Espanya. Lo que'n sorprén es que'ls homes rastres que están al servey del cacich Montaner y del Negre de la Riva, se entretinguin a preparar días de dol per la població, per la comarca, y per la industria tapera. Lo que'n extranya es que'ls empleats del escriptor de las fàbricas de dit senyor, es-sent com son alemany en sa majoria, no se'n van a arreglar els seus assumptos ab el Kaiser el dels bigotis recargolats. Lo que'n extranya es aqueixa protecció que dispensa el govern a un extranger contra'ls espanyols; perque han de sapiguer que en Montaner es naturalist alemany, contribuixen ab sos cabals a la protecció de la escuadra alemany per medi de las suscripcions qu'ls subdits del país del socialisme ridicul organisa a lo que ells no diuhen colonias, y té ses dugas fàbricas a l'ombra del pabelló alemany per vergonya d'aquesta terra.

Lo que'n extranya es el silenci del divino Vallés, diputat pel districte... es a dir, si's tractés de llepar... las mans al Petrus de la República si que'n extranya, però tractantse d'arremetre contra un cacich, se sent curst, calla, y no'n ex-tranya.

Pera comble, fan el joch a tots aquests degenerats una colla de panxa-contents de la vila, que's titulan catalanistas per deshonra de nostra noble causa, creyense que ja ho son perque saben dir *llur y ensembs*, com si per ser catalanista no fos necessari avans que res, l'esser honrat y volquer el bé dels catalans tan si son richs com si son pobres. Ja's parlaré d'aquests farsants en una altra carta.

UN CURT PUNTUT

TARRASSA

Vàlgam Sant Non y quins alegroys fa un pe-ríodich republicà d'aquí!

¡N'està més de content! Y té motius per estarne; figuréus qu'ha tingut totas las majorias gràcies a n'en Roca y Roca, l'etern pretendent a nostra representació.

En López y en Palet y Barba diu que cantan las absoltas als tarrassenchs no republicans. Sols els catalanistas els hi fan por. ¡Y això que som cuatros gatos!

Però el millor dia treurém las ungles y ja veuran quins esgarrapadas. Tot es qüestió de temps.

FUET TARRASENCH

FUETADAS

D'un article de Nuevo Mundo:

«Son las siete. La hora que cesa el trabajo y empieza el descanso. La hora alegre de Madrid.»

Això ha de ser un lapsus per forsa. L'artculista devia volquer dir: «Son las siete. La hora que cesa la vagancia y empieza el descanso. Una de tantas horas alegres de Madrid.»

**

La Vanguardia desde que va dar una cossa a n'el ex-trifaceo Roca y Roca plantantlo al carrer, ha aumentat son número de suscripcions en cinch mil.

L'inmensa majoria han fet constar que s'hi suscriben per l'ausència del campanero P. K.

Y es comprén. Nosaltres que ja som suscriptors antichs, avans de llegar el diari, el donavem a la criada perque mirés si hi havia la firma den P. del O., y si hi era, La Vanguardia s'en anava de dret cap al Jardí.

Repetim las décimas del número passat, señora Vanguardia.

**

En Roca y Ruch sembla que s'afectat per la llissó de La Vanguardia. Mirin quins modos gaste are.

Quina diferencia entre avuy y'l temps aquells en que certas actas tardavan tres y quatre días en anar per exemple desde'l carrer de l'Hospital a la casa de la Ciutat. Avuy això ja no's fa, ni's farà mai mentres el poble vulgui.

Hi ha que celebrarho ab tot el cor perque això sols revela un progrés inmenso en las nostres costums políticas y per lo que han contribuit a afirmar aquest progrés inmenso deuen enorgullirse lo mateix els regionalistas que's republicans.

En qué quedém, neula? Fem rodas, tupinadas y coacciones ó hem afermat el progrés inmenso de la legalitat electoral?

Y respecte de qu'ls republicans de la teva corda hi hagin contribuit t'ho nego en absoluto.

Vosaltres heu romput candidatures, heu organisat partidas de la porra per fer por als espantadisos, heu fet coacciones escandalosas com las del carrer de Ponet ahont els vostres sicaris anavan a tiro pelat contra nosaltres que afermabam la legalitat electoral

segons dius tu mateix, en fi heu obrat com a lo que sou; com a caciquistas.

Vos faltava consagrar l'amo y per fi aquest s'ha presentat, ha llençat la careta y vosaltres, impotents de tota la vida, heu caigut de genolls adorant servilment al que vos fa passar per ahont a n'ell li dona la gana.

Heu tingut la dignitat del gos paté que llepa la bota que'l castiga.

Tenu l'amo que vos mereixeiu. Bon profit vos fassi

**

Hem tingut ocasió de veure las postals que ab lo titul de «Un bon xasco» han editat els nostres amics senyors Rialp y Gibert, que creyém cridaran l'atenció dels aficionats a colecciónerane y també dels que no ho son.

Y consti que no cobré res pel bombo.

**

L'Ardid fa una pila de días que's lleva de mala lluna y dona gust de sentir las heretias que diu de nosaltres en «La Fraternidad Republicana».

Y si enfada y si enraiva que la veritat fins ens té ab cuidado.

Senyor Ardid, no's prengui las cosas tant a la forta, vosté ja es d'edat, es una mica fort de sanchs y está molt roig; el millor dia, ab un disgust d'aquests es ferà y será una llàstima, perque metjes joves de la experientia de vosté, en tot Barcelona no'n trobariam cap mes.

Nosaltres ja sabém que vosté es un vellet modest (y això que no creyém en la modestia) y creguí li convé tranquilitat; ara ja te'n hoy colocat a consums que ja's guanyará be la videta, vosté diuhen que' ja ha arribat a ésser metje y encare que no hagi volgut ésser arcalde de barri, els seus correligionaris ja'n fet prou per vosté, perque si la beca de *La Caridad* li ha fallat no'n tenen la culpa ells.

Sosseguis senyor. Ardid, y cregui retiris, que'l Catalanes, Catalanistas y Catalaneros li aconsellen desinter

Per un morrió

Aquets que van à grapat
no son gent de la gardunya,
son els prohoms lliberals
disputant la quefatura.

Els regionalistes de 14 que'n presentaven,
n'han tret 7.

Un número simbòlic.
La representació dels set pecats capitals.

Molt Bé; Roca y Burro. Ara jo també en
vuy fer de broma com aquesta, fixat:

Els republicans unitaris de 17 que'n pre-
sentaren l'un estava en estat interessant y va
parir, varen sortirne 18.

Un número simbòlic.
Els 18 sayons dels Gas Strache.

¿Eh, quina broma?

**
¡Gracias à Deu! ó si aquesta exclamació
els sembla reaccionaria ¡Gracias à Mahoma!
ó à qui vulguin.

La Campana claudica. La Campana tan
embusteria y falsa, tan trapella y farsant,
acaba per confessar. Asòbrintse, senyors;
la Campana diu la veritat, virgin la mostra:

...També tornarà à fracassar, tant bon punt
s'encarregui de dirigirla, que ni per ell ni per
cap monarquich hi ha ambient propici en l'opi-
nió del país. L'atmòsfera put à tempestat, à tor-
menta, à revolució.

Ho vehuen? Confesan que la atmosfera
put à Revolució, lo que's equivalent à dir
que la Revolució fa pudor y realment es ai-
xis, fa pudor y en fa d'ensà que se l'han po-
sada en boca en Roca, en Lerroux y demés
pandilla de... pudentis.

Un altre mostra de claudicació:

En Villaverde va dir, que tot això del movi-
ment republicà era «mucho ruido y pocas nue-
ces.»

Es veritat, pocas nous.

Pero en canvi molts castanyas!

Y torpan à tenir rahó els toca-campanas
de can Llibreria Espanyola.

Si, senyor, castanyas y res més, perque
ben mesurat y garvellat tot lo que's jefes
del moviment revolucionari de ca' la Frater-
nitat, fan ab els seus corre... ligionarios no
es altra cosa que dals'hí la gran castanya.

Es aixís ó no es aixís, Ex-trifaceo?

**
El Siglo Futuro, que no es pas diari cata-
lanista, també creu com nosaltres, que'l
Emperador del Paralelo es un agitador a
sou del Govern Central, enviat aquí pera
combatre al catalanisme, qu'es lo únic que
fa verdadera por als politichs centralistas es-
panyols.

Llegixin aquests parrafets que trayém
d'un article del esmentat diari:

«Y nos mandaron à Lerroux.
Y vinieron á ejercer la superior autoridad en-
carinizados enemigos del catalanismo y de Cata-
luña, que evidentemente no llevaban más p'an

ni otras instrucciones que la persecució à todo
trance del moviment catalán y la más decidida
protecció al emissario que promovió las huelgas,
multiplicó los meetings de marcado caràcter
anarquista, y se constituyó en jefe y dictador de
muchedumbres inconscientes movides al calor
de insanos odios sociales.»

«Ahora que vuelva Lerroux á Madrid y presente
la factura al cobro, porque como trabajar, no
puede negarse que los suyos han trabajado con
ardor digno de mejor empíño.»

¡Uval!

**
Llegint la crònica de *La Esquella de la
Pocatorta*, de la setmana passada, casi bé
en van venir les llàgrimes als ulls, al veure
les delicadesas fúnebres del humoristich (!)
ex-trifaceo Roca y Roca.

Reparin com canta:

«Si's regionalistes estiman la seva causa, de-
fensíala ab dignitat y comensin per abocar molt
cloruro de cal sobre certis periódichs que no son
altra cosa que verdaders focos d'infecció y de
incultura.»

¿Vols dir *La Esquella* y *La Campana*...?

¡Ah, no! qu'aquests no son regionalistes,
Ho teniu de dir clar, homes... sobre'l *Cu-cut!*
y *La Tralla*. ¿Que t'han prohibit anome-
narnos? Mal fet. Es veu qu'en Llopis buda

tant com tú y es pensa que no anomenantnos
ens fa mal. Infeliz.

Fant si vols com si no vols!
anomenar à *La Tralla*,
y al *Cu-cut*, entre tots dos
us farémos morir de gana.

Que es lo que se trataba de demostrar.

CORRESPONDENCIA

A cavall: (1)—Senyors: *Un Catalanista de Martorell*; P. V. y S.; *Xiribech*; R. S. B.; *Fuet Tarrasenç*.

A peu: (2)—Senyors: *Un trempolí C. B.*; A. C.; Un esquirol carreter; P. I. Q. A. L.; J. C.; *Latigüillo*; *Un Fanfull*.

Vit de bou.—Los treballs d'actualitat, pera po-
quer ser publicats, han d'arribar à nostres mans
ab tres dies d'anticipació al de la sortida del nú-
mero.

L'Establidor Morillo.—Massa llarg.

Marsal.—No encaixa en nostre setmanari.

1 Vol dir, que lo qu'ens envian serveix

2 O sigui, à la sistella.

Fidel Giró, impressor. — Carrer de València, 233

¡PRODIGI EDITORIAL!

Biblioteca NOVA CATALUNYA — ¡Tomos à UN RAL!

Paper superior. — 64 planas de text. — Encuadernació en
rústica. — Obras inéditas y originals dels millors escriptors
catalans.

PROXIM À SORTIR: Volüm 1.er

CREUHANT LA PLANA MORTA

Obra escrita expresament pera la Biblioteca NOVA CATALUNYA
per el notable escriptor catalá en

FREDERICH PUJULÁ Y VALLÉS